

Caro Ramsay

Vergiffenis

Vertaald door
Iris den Hollander

Anthos | Amsterdam

Anna
Glasgow 1984

Wit.

Niets dan wit.

Geen besef. Geen bewustzijn. Alleen maar wit.

Niets.

En dan een adembaling.

Een ritmische adembaling.

Niets meer dan het eb en vloed van het leven.

Ze sliep.

Ze voelde overal pijnscheuten toen ze langzaam bijkwam uit haar diepe slaap. Haar handen zaten langs haar zij vastgebonden en ze voelde hoe het verband in haar polsen sneed. De scheurende, intense pijn aan haar gezicht was ondraaglijk.

Dorst. Ze had dorst.

Ze probeerde haar lippen te bevochtigen met haar tong, maar die was gezwollen en zo onbeweeglijk als leer. In haar mond voelde ze iets wat niet meegaf en ze proefde chloroform en rottend vlees. Ze voelde dat haar gezicht was afgedekt en dat haar mond en neus geblokkeerd waren. Een steeds heviger paniek beving haar, tot ze niet langer kon ademen, en ze probeerde haar schouders te bewegen om los te komen. Een diepgewortelde pijn doorkliefde haar maag en ze bleef stil liggen, want misschien zou ze wel sterven als ze zich weer bewoog.

Een onduidelijke maar dwingende stem herhaalde steeds dezelfde woorden.

Ergens zweefde een vage herinnering... Ergens... Te ver weg om opgehaald te kunnen worden...

Ze voelde een prikje in haar onderarm en zonk opnieuw diep weg in de duisternis.

Agent Alan McAlpine liep de betonnen trap op naar het kantoor van de hoofdinspecteur, langs de roestige dossierkast die nu al twee jaar op de overloop van de eerste verdieping stond. De yucca op de kast, die toch al nooit in blakende gezondheid had verkeerd, had tijdens zijn afwezigheid de geest gegeven.

‘Alan?’

Hij had niet gemerkt dat inspecteur Forsythe hem op de trap was gepasseerd, en draaide zich om bij het horen van zijn stem.

‘Fijn dat je er weer bent, McAlpine. Hoe gaat het? We hadden je voorlopig nog niet terug verwacht.’

‘Het gaat prima,’ zei hij kortaf.

‘Wat vreselijk van je broer – Bobby, heette hij toch?’

‘Robbie,’ antwoordde McAlpine werktuiglijk.

‘Ook al heeft hij nog zo heldhaftig gehandeld, het blijft natuurlijk een verschrikkelijk ongeluk.’

McAlpine haalde alleen even zijn smalle schouders op.

‘Hoe is je vader eronder?’ Forsythe bleef doorvragen.

McAlpine wierp een korte blik omhoog langs de trap, wilde doorlopen. ‘Zoals te verwachten.’

‘En je moeder?’

McAlpine keek langs hem heen naar een rul, wit stukje vochtig pleisterwerk. Het beeld van zijn krijsende moeder grifte zich in zijn bewustzijn. Het heftige snikken teisterde haar uitgemergelde lichaam zodanig dat hij een rib hoorde knappen, met een geluid als van een geweerschot. Hij zag hoe de dokter de injectiespuit omhoog hield, waarna hij erop tikte om de plastic kamer te kunnen vullen met heldere vloeistof. Hij zette zijn knie op haar borst om te zorgen dat ze zich niet bewoog terwijl hij haar oude huid ontblootte ten behoeve van de naald...

Hij wierp een blik op zijn horloge. ‘Met mijn moeder gaat het prima,’ zei hij mat.

Forsythe gaf hem een tikje op zijn arm, een aanraking, meer niet. ‘Als ik iets voor je kan doen, moet je het zeggen. We hebben je gemist op de afdeling.’

McAlpine maakte een hoofdbeweging naar het kantoor van de hoofdinspecteur. ‘Weet u waarom hij me heeft laten komen? Graham?’

‘Hoofdinspecteur Graham voor jou,’ corrigeerde Forsythe hem. ‘Een week of twee geleden, op de 26ste, is er iemand op Highburgh Road aangevallen met een bijtend zuur.’

‘Dat weet ik. En dus?’

‘Surveillance in het ziekenhuis, de Western Infirmary, persoonsbewaking. Dat meisje heeft het spul recht in haar gezicht gekregen, heel gruwelijk. Ze ligt nog steeds in coma, maar het schijnt nu iets beter te gaan. We willen iemand ter plaatse hebben zodra ze haar mond opendoet.’

‘Ik moet dus eigenlijk gaan babysitten.’

‘Zie het maar als een geleidelijke hervatting van je werk. Je begint morgen, voorlopig in de dagdienst. Al die leuke verpleegsters met hun zwarte kousen zullen zich verdringen om zo’n knappe jongeman als jij.’ Forsythe grinnikte. ‘Niet gek om daarvoor je uniform weer aan te trekken.’

Op dag twaalf werd ze wakker. Ze lag stil en beseftte dat ze zich niet kon bewegen. Haar gezicht voelde droog en korstig aan, zo strak dat ze scheurtjes voelde ontstaan. Er was iets gebeurd, iets wat zo pijnlijk was geweest dat ze het zich niet kon herinneren. En er was nog iets anders gebeurd – iets geweldigs...

Ze concentreerde zich behoedzaam op haar zintuigen, een voor een.

Haar ogen waren bedekt; ze had het gevoel dat ergens daglicht vandaan kwam, maar toch gaven haar ogen alleen de sensatie van kille leegte door, een lege plek waar ooit warmte en troost heersten.

Haar oren leken vol watten te zitten, maar toch kon ze iemand horen rondlopen die probeerde de rust niet te verstoren; ze hoorde rit-selende krantenpagina's, deuren die open- en dichtgingen, zachte piepjes en ping-geluiden, het voortdurende, zachte gezoem van tl-buizen, gefluister...

Hoewel ze niet door haar neus kon ademen, rook ze verbrand vlees en frisse lucht vermengd met de scherpe geur van narcotica.

Er zat een buisje in haar mond. Iets maakte dat ze bleef ademen,

dat er lucht haar longen in en uit werd geblazen. Pijn als er lucht binnenkwam en pijn als er lucht uitging, een weldadige kalmte daar tussenin.

Ze voelde iemands aanwezigheid, de adembaling van iemand anders, een gezicht vlak bij het hare, een aanraking op haar arm. Ze kon niet zeggen dat ze wakker was. Ze wist ook niet zeker of ze dat wel wilde laten merken...

Agent Alan McAlpine verveelde zich stierlijk en hij was pas tien minuten op zijn post.

Glasgow in juli, twaalf uur 's middags op de heetste dag van het jaar. De zon scheen fel door de hoge victoriaanse ramen van de Western Infirmary en maakte de dansende stofdeeltjes goed zichtbaar. Het was zijn eigen schuld. Hij had zelf tegen hoofdinspecteur Graham gezegd dat hij liever weer aan het werk zou gaan dan thuis zitten niksen.

En dit was het resultaat: hij was aan het werk en zat toch te niksen. Op zaterdag nog wel.

Hij kreeg een houten kont van zijn goedkope plastic stoel, nog even en hij had ook een houten kop. In vijf minuten had hij de makkelijke kruiswoordpuzzel in de *Daily Record* af. Hij begon aan de lastige puzzel in de *Herald* en bleef steken bij 5-verticaal. In afwachting van inspiratie begon hij &-tekentjes in de kantlijn te krabbelen.

Niemand sprak hem aan. Hij was onzichtbaar, hoewel hij wel een paar glimlachjes opving van een slanke, roodharige verpleegster met een lichtblauwe katoenen rok, die heen en weer zwiepte terwijl ze langsliep. Haar schoenen piepten irritant op het linoleum en lieten een licht spoor achter.

Ze had dikke enkels en lelijke voeten. Zijn belangstelling verdween.

Zijn blik dwaalde telkens af naar de klok met de lange zwarte wijzer, die met kleine rukjes aangaf hoe traag de tijd verstrijkt voor de levenden.

Hij bedacht dat hij maar eens naar huis moest bellen om te horen hoe het met zijn moeder ging. Niet dat hij dat echt wilde weten.

Toen ze voor de derde keer wakker werd, stonden ze vlak bij haar te wachten tot ze zou bijkomen. Iemand – een man – zei iets, met een zachte monotone stem. Ze ving de woorden ‘baby’, ‘dochter’, ‘gaat prima’ op...

Ze hoorde een schreeuw, een gesmoorde kreet met een gierende uithaal; voelde hoe er slijmvlies van haar verhemelte los scheurde en bloed in haar keel stroomde. Het getij van de zuurstoftoevoer stopte. Ze reutelde.

De intubatiebuis werd abrupt verwijderd en er werd iets anders in haar mond gestopt, iets wat een gorgelend en slurpend geluid produceerde terwijl het bloed werd afgezogen.

Ze voelde zachte klopjes op haar arm als van iemand die een angstig paard wil kalmeren. Er klonk een andere stem, van een vrouw, die haar vriendelijk toesprak terwijl de naald naar binnen ging, en ze voelde zich weer zweven...

Een baby. Een dochter.

Hun dochter.

Ze hadden het bijna gered...

Agent McAlpine staarde voor zich uit. De geur van desinfecterende middelen herinnerde hem aan het mortuarium. Het blauwe linoleum, dat zich uitstreckte zo ver het oog reikte, deed hem denken aan water, aan iemand die schreeuwde en aan Robbie, die een sprong in het duister maakte. Robbie, die in ademnood kwam toen het water hem omsloot – geschreeuw en nog meer geschreeuw. Door zijn halfgeloken ogen nam het blauw vaste vorm aan en werd weer linoleum.

Hij schrok klaarwakker in het besef dat het geschreeuw echt was en voelde zich een beetje dwaas toen hij bedacht waar hij zich bevond. De map met haar medische status was op de vloer gevallen. De inhoud, een enkel A4'tje, was eruit gedwarreld.

Dat velletje papier – het enige aanknopingspunt dat hij had naar haar vorige leven. Het dossier op het politiebureau was verdacht dun. Tien slordig getypte bladzijden, het enige resultaat van een politieonderzoek dat enkele dagen in beslag had genomen, had hem helemaal niets wijzer gemaakt. Het doorzoeken van haar zitslaapkamer had kennelijk geen onbetamelikheden

opgeleverd. Hij besloot zelf een kijkje te gaan nemen. Dit meisje van begin twintig was hier opgenomen zonder handtas, rijbewijs of creditcard. De enige ooggetuige die was gehoord, had verklaard dat er een vrouw uit een huis was komen lopen; dat er een witte auto, mogelijk een taxi, was gestopt. De getuige had geen enkel verband gelegd tussen de auto en de vrouw; de auto had zich weer in het verkeer gevoegd en vervolgens had ze de vrouw – ‘vrij jong, blond, tener maar hoogzwanger’ – op het trottoir zien liggen. Om halfzeven op een mooie, zomerse zondagavond in Partickhill. Niemand anders had iets gezien.

McAlpine masseerde zijn slapen en toen begon hem iets te dagen wat zich in zijn onderbewuste had genesteld. Waarom was ze niet gaan gillen? Waarom was ze niet weggerend, of...? En wie was ze eigenlijk? Waar waren de documenten die iedereen had – een verzekeringspas, bankafschriften, loonstrookjes, een sofnummer? Ze bezat niets. Ze had elk spoor van haar bestaan bij haar verhuizing uitgewist. Dus had ze iets te verbergen. En ze was slim, handig.

Hij zat op zijn stoel en spande zijn spieren; een van zijn enkels liet hij snel op en neer bewegen, terwijl er allerlei gedachten door zijn hoofd schoten. Hij voelde een prikkeling van opwinding; dit was geen gewone surveillanceklus meer; dit was een opdracht die een beroep deed op zijn intellect. Voor wie had ze zich dan verscholen? Wie had haar weten op te sporen? En hoe? Plotseling begon het hem te dagen dat hoofdinspecteur Graham vermoedde dat hier meer achter zat, en dat hij zijn beste leerling had ingeroosterd omdat hij wist dat die zou toehappen. McAlpine glimlachte voor zich uit.

Dat spelletje kon hij ook spelen.

En hoofdinspecteur Graham zou niet winnen.

De roodharige verpleegster kwam de kamer uit. Ze droeg nu een wit uniform, maar haar schoenen piepten nog steeds. McAlpine keek langs haar heen door de deuropening en ving een glimp op van een slanke, gebruinde voet die op een laken lag en er ging een schok door hem heen. Hij had niet verwacht dat het slachtoffer zo jong, zo kwetsbaar zou zijn. Hij prentte de voet met fotografische scherpte in zijn geheugen, voordat de deur zich sloot.

Toen ze voor de vierde keer wakker werd, kwamen de piepende schoenen vrijwel direct dichterbij. 'Ontspan je maar, liefje.' Een koude vloeistof druppelde in haar mondhoek en rolde verkoelend over de open wonden in haar huid. Ze hief haar hoofd iets op in een verlangen naar meer en voelde de huid rond haar lippen barsten, zag een schaduw boven zich, die weer verdween. 'Het is vandaag al de tweede keer dat ze dit doet.'

'Ze ligt hier al twee weken, maar dit is een teken dat haar zuurstofvoorziening zich eindelijk stabiliseert.' Het buisje in haar mond bewoog even, de stem verwijderde zich. Toen kwam hij weer dichterbij, luider. *'Het gaat prima met je dochter, de schat. Ze blijft nog even in de babykamer. We zullen haar heel gauw bij je brengen...'*

Een krachtiger stem viel haar vanaf de deur in de rede. 'Wat verwachten die politiemensen eigenlijk?'

'Dat ze haar kunnen ondervragen, denk ik. Ze heeft dit niet zelf gedaan.'

'Hoe kan ze hun nu iets vertellen, zoals ze er nu aan toe is?'

De zachte stem bleef bij haar, monotoon sprekend, en bracht haar in verwarring. Het leek wel een slecht gemonteerde film: van een afstand zag ze zichzelf de deur sluiten, de trap aflopen met haar tas en daarna de trapleuning buiten vastgrijpen toen er een wee opkwam.

En toen?

Op straat, ze viel...

Haar huid verschroeid, haar oogleden kapotgebrand, de pijn in haar ogen, de wereld die donker werd.

En daarna niets meer.

De roodharige verpleegster liep piepend door de gang met een kop thee in haar uitgestrekte hand. Agent McAlpine pakte hem aan, raakte even haar hand aan, waardoor zich een flinke scheut thee over haar witte uniform verspreidde.

'Sorry,' zei hij, terwijl hij opstond. Hij glimlachte, hij wist hoe hij zijn charme moest inzetten. 'Heeft er iemand voor haar gebeld? Is er naar haar gevraagd? Heeft ze bezoek gehad? Wie of wat dan ook?'

'Nee, niemand. De ziekenhuispastor is meteen gekomen en zijn assistent is een paar keer naar haar en de baby komen kijken.

Zoals gebruikelijk. Afgezien daarvan is er niets gebeurd.’

‘Wie zou ze zijn? Enig idee?’

‘Is het niet aan jullie om daarachter te komen?’ Ze trok uitdagend een wenkbrauw op.

‘Je zult toch wel enig idee hebben?’ Hij glimlachte nog eens.

‘Ze heeft geen gezicht,’ antwoordde de verpleegster, niet langer uitdagend, en de glimlach op McAlpines gezicht verdween.

‘En toen ze opgenomen werd? Had ze niks bij zich, geen stukje papier met een telefoonnummer erop, iemand om te waarschuwen in geval van nood?’ Hij spreidde zijn volledige arsenaal aan charme tentoon.

‘Ik had dienst toen ze werd opgenomen en ze had een weekendtas bij zich, verder niets. Er zat niks in waaruit we ook maar iets over haar konden opmaken.’ Ze begon zijn teleurstelling te voelen. ‘Echt waar.’

‘Maar heeft ze dan wel een naam?’

‘We hebben haar een nummer gegeven. Ze had weëen toen ze haar binnenbrachten, dus hebben we een spoedsectio gedaan, kort na middernacht. Het was een meisje. We hebben haar zojuist bij haar gelegd.’

Hij ging weer zitten, inwendig kokend van woede. Hij goot de thee naar binnen en gaf het kopje terug aan de verpleegster.

Zwanger? Bijtend zuur in haar gezicht? Hij huiverde vanwege zoveel wreedheid.

Nu de morfne warm door haar aderen vloeide, stelde ze zich voor hoe de pijn naar haar wuifde terwijl hij haar verliet, drijvend op een zee van bloed. Haar zintuigen waren nu zo gescherpt dat ze in de aangrenzende kamer water hoorde klateren in de leidingen, en het geluid van de diverse telefoontoestellen aan het eind van de gang kon onderscheiden. Ze hoorde de politiemans op de gang in zijn kopje thee roeren en hoorde hoe het lepeltje tegen het kopje tikte. Ze kon haar dochttertje naast zich horen ademen...

In... uit... in... uit...

Daarnaar zou ze tot in lengte van dagen kunnen luisteren.

Ze hadden het over een van de politieagenten op de gang. ‘Hij is leuk, hè, ook al is hij maar klein? Een soort eenhopsformaat? Zulke

enorme, sympathieke bruine ogen, het lijken wel poelen...'

'Rioolwater?' stelde de oudere stem voor. 'Het is geen labrador.'

'Hij heeft geen vriendin.' Licht gegiechel. 'Wedden dat ik voor het eind van de week een afspraakje met hem heb?'

'Hij ziet er volgens mij veel te goed uit,' waarschuwde de andere stem. 'Dat wordt huilen met de pet op.'

Ze hoorde de piep van de deur die openging en het dofse geluid toen hij weer dicht ging, en daarna heerste er stilte. Ze probeerde zich zijn gezicht voor te stellen, een edel, knap gezicht, omberkleurige ogen, haar in de tint van door de zon beschenen mahonie, en ze probeerde naar hem te glimlachen voordat hij opging in een wolk morfine.

In het holst van de nacht, in dat saaie uur tussen twee en drie, was het rustig in het ziekenhuis. Het deed McAlpine denken aan de nachtdienst op het bureau. De klok draaide zijn rondjes met een tikkend geluid dat onheilspellend hard klonk in de stilte van de gang, en uit de intensive care-afdeling, waar een verpleegkundige een radio zacht aan had staan, kwamen flarden muziek. Met onderbrekingen zat hij hier nu al bijna vier hele dagen. Om iets te doen te hebben stond hij op en liep naar de koffieautomaat op de overloop.

De deur van intensive care-unit 2/3 ging open; de roodharige verpleegster en haar oudere collega kwamen naar buiten en liepen terug naar de zusterpost.

McAlpine liep ook naar de zusterpost, waar hij ging zitten en in gedachten verzonken van de smerige koffie nipte. Hij wist dat er ergens diep in zijn brein iets was wat aandacht behoeftte, maar hij kon er de vinger niet op leggen. Hij verfrommelde het bekertje in zijn hand en gooide het in de prullenbak. Hij hoorde een geluid, een zwak piepen. Ze hadden de deur van intensive care-unit 2/3 opengelaten, die nu op de tocht heel licht heen en weer bleef bewegen.

Hij keek links en rechts de gang in. Niemand besteedde ook maar enige aandacht aan hem. De oudere verpleegster zat te telefoneren en de roodharige keek naar haar knie en plukte iets van haar huid af.

Hij stond op, legde zijn hand op de stalen deurknop.

De kamer was donker en stil als een graftombe. Hij keek rond en gaf zijn ogen de tijd om aan het duister te wennen. Hij nam vaag iets waar van frisheid, de geur van zeezout, anders dan de bedompte lucht in zijn moeders kamer. In het zwakke licht zag hij de couveuse in de hoek staan, leeg, met het witte dekentje van celstof verkreukeld aan het voeteneinde. Ze hadden de baby zeker even meegenomen om te doen wat het ook is dat verpleegsters met baby's doen.

Ze lag er stemmig bij. Ze had net zo goed in een sarcofaag kunnen liggen; de enige beweging was het lichte op- en-neergaan van haar borst, dat werd veroorzaakt door het apparaat dat sissend en zuchtend het leven in haar blies. Hij kon zijn ogen niet afwenden, gebiologeerd door het verbandgaas dat haar gelaat bedekte, haar dodenmasker, zo verlokkend ondoorschijnend, met streepjes bloed eronder als vlinders, gevangen in een web. Hij wist dat ze mooi moest zijn.

Hij deed een stap naar achteren en haalde diep adem.

Hij sloeg een kruis.

Haar voeten zagen er koud uit in het blauwe licht. Een voor een tilde hij ze voorzichtig bij de hiel op en trok het witte katoen eronder glad. Tengere, tere voeten met lange, elegante tenen, de voeten van een ballerina, kwetsbaar en koud in zijn handen. Verkild. Zijn vinger gleden langs een ader op haar wreef en streefde een kleine verkleuring aan de basis van haar teen, een littekentje als een volmaakte witte glimlach.

Iets haalde haar uit haar slaap, omhoog naar het licht. Ze lag rustig naar de stilte te luisteren, te luisteren naar de ademhaling aan het voeteneinde van haar bed. Ze wist dat iemand haar aandachtig bekeek. Haar leven lang keken er al mannen naar haar en ze wist dat ook dit een man was.

Ze hoorde een diepe zucht, voelde een hand tegen haar voet. Ze wachtte op de prik van de injectienaald.

Niets, alleen de zachte streling van huid tegen huid. Traag, troostend. Hij pakte haar hiel vast, stevig maar toch teder, het leek bijna de liefkozing van een minnaar...

‘U mag hier helemaal niet komen!’ De roodharige verpleegster stond achter hem en keek hem aan met de blik van een verguisde echtgenote. ‘U zou haar een infectie kunnen bezorgen.’ Haar stem werd zachter. ‘Niet dat het veel zou uitmaken.’

‘U denkt dus niet dat ze blijft leven?’ vroeg McAlpine. ‘Hoezo niet? Het is toch alleen maar haar gezicht?’

‘Haar gezicht, haar hals, haar armen, haar handen, haar buik.’ De zuster dempte haar stem naarmate ze het bed naderde en vouwde de gele deken om de blote voeten. ‘Het arme kind. Ze was zwanger en lag daar met bijtend zuur over haar heen. Dat is diep ingebrand. Heel triest. Kom mee.’ Ze gebaarde naar hem dat hij haar naar de sluis moest volgen, waar ze de reserveketel hadden staan. Hij moest stevig doorlopen om haar bij te houden. ‘Waar het om gaat is de diepte van de brandwonden. U weet dat het lichaam voornamelijk uit water bestaat? Als je huid eraf is, zoals in haar geval, begin je te lekken, wat tot uitdroging leidt, wat op zijn beurt weer leidt tot multiorgaanfalen. We moeten afwachten, meer kunnen we niet voor haar doen.’ Ze haalde twee mokken uit een kastje. ‘Soms krijgen ze een infectie die licht geeft in het donker. Dan schrikken ze zich in het mortuarium een ongeluk als ze het lichaam niet goed wassen.’

‘Waarom ligt ze dan vastgebonden als ze zo ernstig ziek is? Ze zal er toch niet vandoor gaan?’ vroeg McAlpine.

De verpleegster zuchtte en hield haar hoofd schuin, alsof ze iets moest uitleggen aan een nogal dom kind. ‘Ze zou onwillekeurig proberen het verband los te trekken, waardoor ze een infectie zou oplopen, dus het is voor haar eigen bestwil dat we haar vastbinden.’

‘Dus ze is één brok frustratie?’

‘Jawel, maar ze wordt zo behoed voor ziekmakende bacteriën, zolang er tenminste geen domme politiemensen in en uit lopen en aan haar zitten.’

McAlpine reageerde niet op haar spottende opmerking. ‘Ze was zwanger. Dan zal ze een vroedvrouw bezocht hebben. Waar denkt u dat ze heen zou gaan, in het West End?’

‘U komt hier zeker niet vandaan?’ vroeg ze, vissend naar informatie.

‘Nee, uit Skelmorlie.’

‘Woont er nog iemand in dat gehucht?’

‘Ja, tot die ook sterft van verveling. Maar welke vroedvrouwen zitten hier dan?’

‘De praktijk aan Dumbarton Road is een mogelijkheid, maar vrouwen als zij zorgen meestal niet zo best voor zichzelf, hè?’

‘Vrouwen als zij?’ vroeg McAlpine verontwaardigd.

‘Nou ja, uit dat stuk van Highbury Road, geen nagel om haar kont te krabben. Een hoer. Dat moet haast wel.’

McAlpine schudde zijn hoofd. Dan zou ze geregistreerd staan bij de zedenpolitie. En ze had geen telefoon. Nee... Hij schudde nogmaals zijn hoofd.

‘En jij kunt dat weten?’ De roodharige verpleegster streek langzaam met haar tong over haar lippen. ‘Neem maar van mij aan dat ze een hoer is.’

‘Praat u tegen haar als u in haar kamer bent? Denkt u dat ze iets hoort?’

De verpleegster blies met getuite lippen in haar koffie, terwijl ze hem door de damp heen aan bleef kijken. ‘Het is nooit bewezen dat iemand die in coma ligt ook maar iets kan waarnemen, maar we leggen de baby bij haar voor het geval ze toch iets kan horen of voelen. Waarschijnlijk heeft ze een hersenbeschadiging en is ze nu doof, stom en blind.’

‘Ze zou het geweldig doen aan de flipperkast,’ mompelde McAlpine.

Met de dag werd haar reukvermogen sterker. Ze wist dat hij rookte. Hij gebruikte aftershave, een lekker luchtje.

En ze rook ook die zoete melkige geur, die lichte ademhaling van dat kleine mensje, dat stukje van haarzelf dat naast haar lag, zo dichtbij en toch te ver weg. Haar liefste wens was haar baby te kunnen aanraken, haar te knuffelen en te strelen. Ze wilde dat iemand haar rechtop zou helpen en haar baby in haar armen zou leggen.

Ze dacht aan de politieagent, die jongeman met zijn vriendelijke bruine ogen, die aan de andere kant van de deur zat.

Kinstray, de huisbaas van Highburgh Road 256A, was blind en had een bochel. Hij stond achter de deur, die hij op een kier had geopend, gekleed in een beige vest dat meer uit gaten dan wol bestond. Hij had een van zijn rode handen opgeheven om zijn waterige ogen tegen de zon te beschermen en met de andere hield hij het visitekaartje tussen zijn duim en de palm van zijn hand en bevoelde het aandachtig.

‘Alweer politie?’ vroeg hij.

Na twee minuten van moeizame conversatie was duidelijk dat Kinstray weinig aan zijn verklaring had toe te voegen. Hij sprak met zo’n sterk accent dat McAlpine onbewust alles wat de man zei voor zichzelf vertaalde. Het was afschuwelijk wat er met dat meissie was gebeurd, zei hij. Ze was heel rustig; hij had gehoord dat ze mooi was, maar zeker weten kon hij dat natuurlijk niet. Ze had haar huur vooruitbetaald.

‘Hoe ver vooruit?’

‘Tot eind juli. Het hele bedrag, meteen toen ze aankwam. ’t Kon d’r geen fluit schelen toen ik zei dat ze niks terug zou krijgen als ze voor die tijd wegging.’

‘En hoe lang heeft ze hier gewoond?’

Hij haalde zijn magere schouders op. ‘Een paar maanden.’

McAlpine zuchtte. ‘Hoeveel maanden? Moet u horen, het interesseert me niet hoeveel ze u heeft betaald, maar ik moet wel weten wanneer ze hier is gekomen.’

‘Dat was in april. Vier maanden dus.’

‘Wist u toen niet dat ze zwanger was?’

‘Als ik dat had geweten, had ik haar mooi niet binnengelaten. Dat geeft alleen maar ellende. Maar later ben ik er wel achter gekomen.’ Hij snoof om zijn afkeer te tonen.

‘En u wist ook niet hoe ze heette?’

‘Geen idee of ze dat ooit heeft gezegd, man. Ze betaalde constant. Referenties zijn dan niet nodig en ik stel geen vragen. Da’s niet verboden.’

McAlpine dacht dat er vast wel een wet bestond die hij daarmee overtrad, maar vroeg: ‘Kreeg ze nooit bezoek?’

‘Hoe moet ik dat weten, man? Ze had een kamer op de bovenste verdieping, met een eigen bel. Ging haar eigen gang.’

‘Maar u heb haar vast weleens gezien, eh... gespróken?’ McAlpine bleef vriendelijk, maar vroeg door. ‘U moet zich toch een beeld van haar hebben gevormd, althans een indruk hebben gekregen? Lang? Dun? Dik? Slim? Dom?’ Kinstray liet zijn tong over de binnenkant van zijn wang gaan en dacht na.

‘Slank, jong, ze bewoog zich licht, ook toen ze al zwaar was door haar zwangerschap. Ze gebruikte een lekker luchtje, zoiets als lentebloemen. Ze was beleefd...’ Hij slaakte een lichte zucht.

‘Kwam ze hiervandaan?’

‘Volgens mij niet, hoor. Ze was beleefd, maar’ – hij dacht even na – ‘ze praatte netjes. Niet bekakt, maar beleefd, als een dame. Keurig opgevoed, zou ik zeggen.’ Hij knikte alsof dat antwoord haar het best omschreef en hij er tevreden over was.

‘Hoe lang woont u hier al, meneer Kinstray? In dit huis?’ vroeg McAlpine.

‘Een jaar of tweeëndertig.’

‘Kon u haar accent plaatsen?’

Kinstray glimlachte en zijn gezicht lichtte op door een plotse-linge vlaag geamuseerdheid. ‘Ze was geen Engelse, daarvoor was haar Engels te goed.’

‘Ik snap wat u bedoelt. U hebt er geen bezwaar tegen als ik even rondkijk?’ McAlpine koos zijn woorden zorgvuldig – dit was geen officieel bezoek.

‘Gaat uw gang maar. Jullie hebben trouwens al heel wat spullen meegenomen. Ik heb tegen ze gezegd dat alles wat aan het eind van de maand nog in haar kamer staat de vuilnisbak in gaat, behalve als je iemand kunt vinden die er recht op heeft. Doodzonde.’ Zijn kromgegroeide vingers zochten naar de deurknop en hij mompelde afkeurend. ‘Doodzonde.’

Het huis was hoog, smal, donker en onbehaaglijk stil, en het rook er muf. Toen McAlpine de overloop van de tweede verdieping bereikte, kwam er iemand uit een van de kamers en draaide de deur achter zich op slot. McAlpine nam dit fraaie exemplaar van de Glasgowsse mannelijke bevolking in zich op: vieze haren, ondervoed, schrikachtig en nauwelijks de tienerjaren ontgroeid.

‘Een ogenblikje,’ zei McAlpine toen de jongeman aanstalten

maakte zich langs hem heen uit de voeten te maken. ‘Nummer 12A, op de vierde verdieping – kende je haar?’

McAlpine blokkeerde het gangpad. Een nerveus lachje bood zicht op een stel bruinverkleurde tanden.

‘Kende je haar?’ herhaalde hij.

‘Nee. Nee... dat kan ik niet zeggen. Ze zei nooit wat tegen me, maar op de trap lachte ze wel naar me. Meer niet.’

McAlpine viel het accent uit de hooglanden op. Hij kwam dus niet uit Glasgow. ‘Knap meisje?’

Hij ving weer een glimp op van die rattendanden. De dunne vingers klemde zich nog steviger om het leren boek dat hij vasthield. McAlpine ontdekte een spoorje medeleven, een lichtelijk gepijnigde gelaatsuitdrukking, voordat de jongeman omlaagkeek naar het boek dat hij vasthad en de op de snee vergulde bladzijden langs zijn duim liet ritselen. McAlpine zag dat het een bijbel van de presbyteriaanse Free Church of Scotland was.

‘Dat kan ik niet zeggen,’ herhaalde hij, nog steeds met neergeslagen ogen.

McAlpine stond op het punt hem te vragen of hij misschien ook blind was, maar de jongeman deed een stap achteruit, maakte een lichte buiging en wendde zich af om de trap omlaag te nemen. ‘Neem me niet kwalijk, maar anders kom ik te laat op college.’

‘Maar je weet zeker wel dat ze ernstig gewond is geraakt? Zondag? Rond etenstijd op 26 juni? Kun je je misschien herinneren...?’

‘Sorry, ik kan u niet helpen.’ Hij had nu een nog bangere, misschien zelfs schuldige blik in zijn blauwe ogen.

‘Wacht even, knaap, één vraag nog,’ McAlpine liet zijn stem als een zweepslag door het trappenhuis schallen. ‘Waar kwam ze volgens jou vandaan?’

De ander hield in en haalde zijn schouders op. ‘Dat zou ik niet weten. Maar ik heb haar weleens met een gids van Glasgow gezien, dus ze kwam hier niet vandaan.’ Hij zuchtte en keek op naar het plafond. ‘Sorry, maar ik heb nooit meer dan twee woorden met haar gewisseld.’ En weg was hij met zijn schuldgevoel.

Op de bovenste overloop, na vier trappen te hebben beklommen, stak McAlpine een sigaret op. Hij leunde tegen de deur van het toilet en schoof de neus van zijn schoen over de gescheurde terracotta vloertegels. De geur van oude urine drong door tot in het trappenhuis. Hij probeerde zich voor te stellen hoe die voetjes hier hun weg hadden gezocht, maar dat lukte hem niet. Hij zoog de nicotine op tot diep in zijn longen en liet pluimpjes rook tussen zijn lippen ontsnappen om de lucht te verfrissen.

Na een lichte aanraking met zijn vingertop ging de deur van zitslaapkamer 12A open. Hij zag een kamer waar de tijd sinds ongeveer 1974 leek te hebben stilgestaan. Door de lichte beweging van de strook stof rond het bed kreeg McAlpine de indruk dat er net iemand was weggelopen. Het rook er sterk naar schimmel en vocht; de kille atmosfeer hing daar al jaren. McAlpine trapte zijn sigaret uit en haalde diep adem voordat hij naar binnen ging. Het was al niet prettig om de spullen van een dode te doorzoeken, maar dit was nog erger.

Een smal eenpersoonsbed met een wit geplastificeerd hoofdeinde onder een plafond vol scheuren. Het beddengoed was tijdens een routinehuiszoeking door de politie op de vloer gegooid en het matras was scheef op het bed achtergelaten.

Alles was bruin, beige of schimmelig en de kamer stonk naar malaise. Hij rilde. Hij kon zich niet voorstellen dat die prachtige voeten over dit smerige kleed hadden gelopen, en langs de koude traptreden omlaag naar die stinkende wc. Hij kon haar volstrekt niet plaats in deze kamer; het klopte van geen kant.

Hij begon zich onbehaaglijk te voelen door de stank. Hij opende de deur van de koelkast en sloot hem direct weer. De elektriciteit was uitgevallen, de koelkast koelde niet langer en schimmels hadden een biologische aanval ingezet. Hij haalde diep adem, opende nogmaals de deur en keek iets nauwkeuriger. Niets dat hij kon identificeren, maar de botanische tuin op de plek waar de groentelade zich hoorde te bevinden, wees erop dat ze gezond had gegeten. Alweer iets wat niet klopte.

Onder het aanrecht trof hij bleekmiddel, vaatdoekjes, pannensponsjes, afwasmiddel en een opgerold paar rubberen handschoenen aan. Hij rook aan het afvoerputje, stak zijn vinger in het

gaatje en toen hij hem weer terugtrok zat die vol zwarte as van verbrand papier. Het kostte twee minuten om de ring los te maken die de zwanenhals op zijn plaats hield en hij keek hoe het plastic teiltje zich vulde met vuil, inktzwart water. Er waren bijna twee weken verstreken, maar de geur van verbrand papier was nog steeds aanwezig. Hij draaide het teiltje rond alsof hij naar goud zocht en viste er kleine stukjes niet-verbrand wit papier uit. Stevig papier, niet-absorberend, aan één kant glanzend, het restant van een foto, misschien van meer dan één foto. Hij stond op, staarde naar zijn geblakerde vingertoppen. Waarom – als ze van plan was terug te komen?

Er was hier meer, hij kon hier meer te weten komen. Hij keek nauwkeuriger naar de kleine tekeningetjes, die elk aan een enkele punaise hingen: schetsjes van handen, voeten, neuzen, armen, benen, enkels. Er zaten wat schetsen van gezichten bij, volmaakte kleine portretjes, allemaal van dezelfde man.

Hij glimlachte. ‘Steve McQueen?’

Hij doorzocht snel het laatje naast het bed, maar dat leverde niets op; het was al eerder doorzocht, want de inhoud lag slordig door elkaar. Ze had bladzijde 72 van *Jane Eyre* openliggen, een beuimd exemplaar dat voor een habbekrats was gekocht in de kringloopwinkel en dat het enige boek in de kamer was.

Achter de deur stond een kledingkast die aan een doodkist deed denken en tekenen vertoonde van een grootschalige aanval door houtworm. Hij keek er even in en zag dat er een paar kleren in hingen, die elk afzonderlijk zorgvuldig waren gedrapeerd op met gewatteerde stof beklede kleerhangers. Hij schoof ze met zijn handpalmen uiteen en voelde dat ze waren gemaakt van een goede kwaliteit zijde en kasjmier. Hij bekeek de namen op de labels: Max Mara, Gianfranco Ferré. Dat paste beter bij haar.

Tegen de deur hing een witte ochtendjas van dichtgeweven, zware badstof aan een haak. Hij las het label en glimlachte, snoof de geur aan de kraag op. Hij rook naar bloemen – campanula?

Hij keek even naar het ene paar schoenen dat op de vloer van de kledingkast lag: zwart leer, met een koket hakje en een onberispelijk fluwelen strikje. Hij draaide ze om voor de maat, maar wist al wat hij zou zien. Maat 35. Van het Europese vasteland.

Temidden van de slordige berg bewijsmateriaal – de kartonnen dozen met messen en diverse stompe voorwerpen, de ene zak na de andere vol met rommel – lag een eenzaam zwart handtasje met een fluwelen strikje dat duidelijk zichtbaar was door het plastic heen.

‘Dat daar, dat zwarte,’ zei McAlpine, wijzend. ‘Middelste schap, derde van het eind.’

De balieagent nam een flinke hap van zijn broodje ham voordat hij de zak uit het schap trok en over de balie naar hem toe schoof.

‘Wat zat erin volgens de lijst?’ vroeg McAlpine.

‘Kijk zelf maar.’ De balieagent zette het A4'tje vast op een klem-bord vol droedels en richtte zijn aandacht weer op zijn ontbijt.

McAlpine las de lijst door. ‘Parfum, Calendula; drie potloden, HB, 2B en 2H – iemand met artistieke gaven... een kam met een blonde haar, een mascara-roller, een mapje postzegels.’ Hij sloeg de bladzijde om, en weer terug. ‘Dus... geen papiertjes, geen bankpassen, geen bonnetjes. Normaal zit een handtas vol rot-zooi.’

De balieagent haalde zijn schouders op en veegde een restje boter uit zijn mondhoek.

McAlpine maakte de plastic zak open en haalde de tas eruit. Die was eigenaardig zwaar, had een zijden voering, handwerk, en de gesp was van geplooid geitenleer. Hij hield hem ondersteboven, zodat de inhoud eruit viel. Die vergeleek hij met de lijst. Klopte precies. Hij deed alles weer terug in de tas. Zijn gevoel dat er iets niet pluis was, werd steeds sterker. Elk antwoord dat hij vond leverde een nieuwe vraag op. Zijn vingers voelden iets hards tussen het leer en de voering van de tas. Hij zocht met zijn vingers naar de bovenkant, vond die en duwde het ding door een opengeknipt stukje in de stof, het was geen scheurtje. Er kwam een herenhorloge met een gouden wijzerplaat tevoorschijn en een dubbelgevouwen stukje karton dat uit een pak Kellogg's Cornflakes was geknipt.

‘Hebt u dit ook genoteerd?’

De balieagent veegde met de rug van zijn hand wat kruimels van zijn mond. ‘Ik had geen dienst toen dit binnenkwam. Er staat

geen naam in gegraveerd, dus is het niet van belang.’

McAlpine liet zijn vingers over het horloge glijden, langs het bandje van krokodillenleer en de sluiting, die je kon dichtklippen. Ze had smalle polsen; dit was een herenhorloge, veel te groot voor haar. Had ze het meegenomen omdat het bij hem hoorde? Zodat ze iets van hem bij zich had? McAlpine wendde zich half af van de balie, keek opvallend nauwkeurig naar de tas, terwijl hij het stukje karton openvouwde. In een web van plakband zat een ring gevangen, van glad zilver met een solitaire diamant. Een verlovingsring. Alweer iets wat te kostbaar was om achter te laten.

Dit was de eerste zaterdag dat McAlpine ’s nachts dienst had, zijn derde nachtdienst op rij. Hij vond de nachten inmiddels prettiger dan een dagdienst. Buitenshuis was het bloedheet in Glasgow. Het was rustiger, koeler in het ziekenhuis, het verplegend personeel was vriendelijker en de Schone Slaapster was vaak alleen.

Hij had er een gewoonte van gemaakt haar kamer binnen te glippen en tegen haar te praten over van alles en nog wat. Soms kreeg hij het gevoel dat ze luisterde, dat ze bewust aanwezig was achter dat masker. Andere keren was hij daar niet zo zeker van.

Wat het ziekenhuis betrof, was McAlpine onzichtbaar. De verpleegsters waren helemaal niet meer op hun hoede voor hem en hij wist kleine brokjes informatie te vergaren uit hun indiscrete gesprekken of van de papieren op het aluminium klembord aan het voeteneind van haar bed. *Enige vooruitgang, reflexen ++*. Een lijst geneesmiddelen, grotendeels onuitspreekbaar. Hij liep met zijn vinger langs de lijst: sommige doses bleven gelijk, andere werden kleiner – zelfs hij begreep dat. Ze ging vooruit.

Hij dacht aan het fijnmazige verband dat haar gezicht bedekte. Hij had er een gewoonte van gemaakt zijn ogen samen te knijpen als hij ergens naar keek, zodat hij de wereld op haar manier zag. Het was alsof je door een dun laagje ijs omhoogkeek, ijs dat met de dag dunner werd. Als ze erdoorheen brak en haar eerste ademtug nam, zou hij erbij zijn. Hij zou er zéker bij zijn als ze zou zeggen: ‘Ik heet...’ Hij zag haar volmaakte gelaatstrekken voor zich, haar haren nat en achterovergestreken als bij een marmeren beeld, en stelde zich voor hoe hij haar mooie gezicht met zijn handen

zou omvatten, hoe hij haar zou optillen en wegdragen. *Met deze kus maak ik je wakker.*

Terwijl hij terugliep hoorde hij een verpleegster telefoneren. Ze lachte kirrend als een tiener. Hij durfde te wedden dat ze niet met haar man sprak.

Ze keken elkaar aan.

Ze wendde haar blik snel af en maakte een eind aan het gesprek.

Hij liep op zijn gemak terug naar zijn stoel en dacht aan vrouwen. Wat konden ze toch onbetrouwbaar zijn. Maar ook fantastisch.

Hij hoorde iemand hoesten, eerst heel zacht, toen nog eens. En nog eens.

Hij keek links en rechts de gang in, maakte de deur open en glipte naar binnen. Ze lag net als anders met haar armen langs haar zij en telkens als ze hoestte kromp haar lichaam ineen. Het gaas begon van haar gezicht te glijden, waardoor er een lijntje vers bloed zichtbaar werd. Hij tilde haar hoofd een klein stukje op en omsloot het met beide handen. Ze hoestte nog eens, harder, en de heftigheid teisterde haar lichaam, maar toen waren haar luchtwegen weer vrij en liet ze haar hoofd iets naar achteren vallen. Hij legde het zachtjes terug op het kussen en toen ze langzaam uitademde, voelde hij hoe de lucht uit haar lichaam ontsnapte. Ze had niets weg van de dode lichamen die hij had aangeraakt, maar ze voelde ook niet aan als een levende; ze hield zich op tussen leven en dood.

Hij boog zich over naar haar en bekeek haar nauwkeurig, twee gezichten gescheiden door een muur van verbandgaas en stilte. Hij legde het gaas weer recht over de welving van haar wang; hij liet het plukje blond haar rond zijn vinger glijden. Ze trok haar hoofd niet terug. Hij dacht dat de lijntjes bloed onder het verband al waren vervaagd, dat de littekens begonnen te helen. Hij stapte naar achteren, bleef haar aankijken en overdacht hoe ze eruit zou hebben gezien. Ze was jong, slank en fit; ze had gespierde kuiten gehad; haar enkels waren ondanks haar zwangerschap slank gebleven, en haar teennagels waren perfect geknipt. Zelfs het littekentje aan de basis van haar grote teen glimlachte.